VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 133)**

z dnia 13 czerwca 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 133)

13 czerwca 2018 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem poseł **Bożeny Borys-Szopy (PiS),** przewodniczącej Komisji, oraz **Urszuli Ruseckiej (PiS),** zastępcy przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. (druk nr 2559) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 2620) w zakresie:

1) Części budżetowej 14 – Rzecznik Praw Dziecka:
– dochody i wydatki
2) Części budżetowej 31 – Praca:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) państwowe fundusze celowe:
– Fundusz Pracy,
– Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
d) program wieloletni „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” – IV etap.
3) Części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe,
d) program wieloletni „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020,
4) Części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe
5) Części budżetowej 63 – Rodzina:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje celowe,
6) Części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego:
a) dochody i wydatki,
b) państwowe fundusze celowe:
– Fundusz Emerytalno-Rentowy (KRUS),
– Fundusz Prewencji i Rehabilitacji (KRUS),
– Fundusz Administracyjny (KRUS).

7) Części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych:
a) dochody i wydatki,
b) państwowe fundusze celowe:
– Fundusz Emerytur Pomostowych,
– Fundusz Ubezpieczeń Społecznych,
c) państwowa osoba prawna – Zakład Ubezpieczeń Społecznych.
8) Części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 15, 25, 27, 28, 30, 33, 34, 38, 39, 53, 55, 58, 63, 77, 79 i 89.
9) Części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 852 – Pomoc społeczna:
– dochody i wydatki,
– dotacje celowe,
b) 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje celowe,
c) 855 – Rodzina:
– dochody i wydatki,
– dotacje celowe,
d) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów,
e) Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego,
f) Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego,
g) „Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014-2020",
h) Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa finansowany w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2014 – 2020.
10) Planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Bartosz Marczuk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Adam Sekściński** prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wraz ze współpracownikami, **Dorota Habich** p.o. prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wraz ze współpracownikami, **Paweł Jaroszek** członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz ze współpracownikami, **Andrzej Bida** dyrektor generalny w Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Gambrych** dyrektor Biura Rzecznika Praw Dziecka wraz ze współpracownikami, **Jacek Szczerbiński** dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w Najwyższej Izbie Kontroli wraz ze współpracownikami, **Piotr Dragańczuk** zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Państwa w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Anna Maria Dukat** ekspert w Business Centre Club.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Brygida Śliwka, Emilia Szpindor** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):
Otwieram kolejne posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

Dzisiejszy porządek obrad został państwu doręczony. Mieliśmy zaplanowane dwa punkty, ale drugi punkt zostanie zrealizowany po przekazaniu przez Najwyższą Izbę Kontroli informacji o działalności za 2017 r. Zatem, dzisiejsze posiedzenie będzie obejmować tylko pierwszy punkt: rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. (druk nr 2559).

Witam serdecznie koleżanki i kolegów parlamentarzystów oraz zaproszonych gości. Witam podsekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pana Bartosza Marczuka wraz z dyrektorami departamentów. Witam wszystkie pozostałe osoby.

Rozpoczynamy od części budżetowej 14 – Rzecznik Praw Dziecka. Pan Rzecznik jest nieobecny, bardzo proszę o zreferowanie budżetu przez wyznaczoną osobę.

Dyrektor Biura Rzecznika Praw Dziecka Małgorzata Gambrych:

Dzień dobry państwu, nazywam się Małgorzata Gambrych, jestem dyrektorem Biura i mam zaszczyt reprezentować rzecznika. Chcę w syntetyczny sposób przekazać państwu informację z wykonania dochodów i wydatków budżetu państwa za rok 2017 w części dotyczącej Rzecznika Praw Dziecka.

Zakładaliśmy dochody w wysokości 2000 zł, zrealizowaliśmy o 1000 zł więcej, dochody dotyczą terminowego naliczania i rozliczania PIT oraz ZUS. Natomiast, w części wydatkowej zrealizowaliśmy wydatki w 100%, czyli w kwocie 11 324 tys. zł. Na wydatki miały wpływ trzy grupy: świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki bieżące i majątkowe. Świadczenia na rzecz osób fizycznych to wydatki wynikające z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, zostały one zrealizowane na poziomie 4000 zł. Wydatki bieżące zostały zrealizowane w całości, w 100%, w wysokości 11 067 tys. zł, jest to kwota wyższa o 1,3% niż w roku 2016. Wynika to z podwyższonej wysokości, uchwalonej ustawą budżetową przez Wysoką Izbę. Wydatki majątkowe również zostały zrealizowane w całości, w kwocie 253 tys. zł.

Nie wiem, czy powinnam się rozdrabniać, jeśli chodzi o analitykę, ponieważ państwo otrzymali cały materiał, nie chcę zabierać cennego czasu?

Jeżeli państwo tego oczekują, mogę przedstawić koszty.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Proszę pana posła Leszka Dobrzyńskiego o przedstawienie koreferatu.

Poseł Leszek Dobrzyński (PiS):

Szanowni państwo, zazwyczaj część obrad dotycząca Rzecznika Praw Dziecka nie dostarcza szczególnych ekscytacji, tak jest również tym razem.

Potwierdzam, że Rzecznik Praw Dziecka w 2017 r. zrealizował wydatki w wysokości 11 324 tys. zł, tj. 100% planu, w tym 48,8% stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, czyli 5400 tys. zł a 51,2% były to wydatki rzeczowe, czyli 5667 tys. zł.

Jako ciekawostkę powiem, że trochę zmalało średnie wynagrodzenie (liczba zatrudnionych wzrosła z 62 osób w 2016 r. do 68 osób), natomiast lekko wzrosło wynagrodzenie rzecznika praw dziecka, ale to są małe kwoty – z 16 216 zł w 2016 r. do 17 466 zł.

Jeśli chodzi o wydatki majątkowe w 2017 r., stanowiły one 253 tys. zł, tj. 100% planu. Wydatki przeznaczono na: modernizację serwerowni – 156 tys. zł, wymianę infrastruktury komputerowej – 51 tys. zł, zakup sprzętu biurowego – 45 tys. zł.

To wszystko, dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Proszę o wystąpienie dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w Najwyższej Izbie Kontroli, pana Jacka Szczerbińskiego.

Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny w Najwyższej Izbie Kontroli Jacek Szczerbiński:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, prezentując wykonanie budżetu państwa w części 14 – Rzecznik Praw Dziecka, chcę podkreślić, że Najwyższa Izba Kontroli sformuło-

wała pozytywną ocenę wykonania budżetu. W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, nie formułowaliśmy wniosków w wystąpieniu skierowanym do Rzecznika Praw Dziecka.

To jest nasza opinia dotycząca tej części budżetowej.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Otwieram dyskusję.

Bardzo proszę, pani poseł Anita Czerwińska.

Poseł Anita Czerwińska (PiS):

Mam pytanie: czy Rzecznik Praw Dziecka otrzymał nagrodę? Jeśli tak, proszę o informację w jakiej wysokości.

Dyrektor BRPD Małgorzata Gambrych:

Przyznam szczerze, że nie mam takiej analityki kosztów, będę mogła przekazać pani odpowiedź na piśmie.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo proszę o przekazanie odpowiedzi na piśmie w wyznaczonym terminie.

Czy ktoś chce jeszcze zadać pytanie?

Nie słyszę.

Czy ktoś jest przeciw pozytywnemu zaopiniowaniu omawianej części budżetowej?

Nie słysz – uznaję, że Komisja pozytywnie zaopiniowała tę część budżetu.

Przechodzimy do kolejnej części budżetowej – Praca. Bardzo proszę o przedstawienie planu finansowego Funduszu Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy" – IV etap.

Bardzo proszę pana ministra o zreferowanie tej części budżetowej.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Bartosz Marczuk:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, uprzejmie proszę o przekazanie głosu pani dyrektor Kałuskiej.

Dyrektor Biura Budżetu i Finansów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Maria Kałuska:

Dziękuję.

W ustawie budżetowej na rok 2017 w części 31 dochody zostały zaplanowane w wysokości prawie 52 000 tys. zł, realizacja ukształtowała się na poziomie 43 300 tys. zł. Wysokość dochodów wynikała głównie z wpływów uzyskanych przez Ochotnicze Hufce Pracy z tytułu usług świadczonych przez jednostki organizacyjne tej formacji. W ramach wydatków budżetu państwa, zaplanowane środki części 31 wyniosły 408 400 tys. zł, w trakcie roku zmniejszyły się do 405 000 tys. zł, natomiast realizacja wyniosła 375 000 tys. zł. Wpływ na realizację miało przeniesienie lub rezygnacja z wykonania programów w ramach funduszy europejskich, również zmiana harmonogramu oraz przesunięcie zadań. Dominującą pozycję w ramach wydatków stanowiły środki na funkcjonowanie Ochotniczych Hufców Pracy, była to kwota ponad 244 000 tys. zł. Pozostałą kwotę wydatków stanowiły koszty funkcjonowania urzędu ministra wraz z jemu podległymi jednostkami w kwocie 90 000 tys. zł, jak również wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków z Unii Europejskiej oraz środki na realizację kolejnego etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy".

Wydatki budżetu środków europejskich, zaplanowane w kwocie 1 100 000 tys. zł, zostały w trakcie roku zwiększone do 1 800 000 tys. zł i na takim poziomie zostały zrealizowane. Wydatki dotyczyły głównie projektu w ramach programu operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, jak również regionalnych programów operacyjnych. W ramach wynagrodzeń kwota, która w roku 2017 została na ten cel poniesiona, wyniosła 184 900 tys. zł i dotyczyła podległych jednostek. Natomiast, dominującą kwotę wydatków stanowiły wynagrodzenia dla pracowników Ochotniczych Hufców Pracy oraz młodocianych zatrudnionych w OHP.

Stan Funduszu Pracy na początku roku wyniósł prawie 7 300 000 tys. zł i był wyższy od przyjętego w ustawie budżetowej o 38%. Plan przychodu funduszu, według ustawy budżetowej na 2017 r., wyniósł 11 500 000 tys. zł, został zrealizowany w kwocie 13 400 000 tys. zł, tj. 116,7% planu. Główną pozycją były wpływy z obowiązkowej składki na Fundusz Pracy, które wyniosły 11 400 000 tys. zł. Wpływy ze składki stanowiły ponad 85% ogółu przychodów Funduszu Pracy. Wydatki Funduszu Pracy zostały zaplanowane w ustawie budżetowej na poziomie 12 200 000 tys. zł, natomiast zrealizowane w kwocie niespełna 11 000 000 tys. zł. Największą część środków przeznaczono na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Była to kwota prawie 6 200 000 tys. zł. Wydatki na aktywne formy stanowiły ponad 56% ogółu wydatków Funduszu Pracy. Kolejną, znaczącą pozycją były wydatki obligatoryjne. Na ten cel przeznaczono 4 200 000 tys. zł. Głównie były to zasiłki dla bezrobotnych i świadczenia przedemerytalne. Na koniec roku stan funduszu wyniósł ponad 9 700 000 tys. zł.

Stan Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w roku 2017 r. wyniósł 5 590 000 tys. zł. Na początku roku stan funduszu był na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego, nie było znacznych różnic. Plan przychodu funduszu, określony na poziomie 546 000 tys. zł, został zrealizowany w wysokości 622 800 tys. zł. Przychody funduszu pochodziły głównie z tytułu składek od pracodawców, tj. kwota 465 400 tys. zł. Pozostałe przychody zostały uzyskane z odsetek bankowych od środków przekazanych w zarządzanie Ministrowi Finansów oraz odsetek naliczanych od wierzytelności funduszu.

Koszty ujęte w ustawie budżetowej były na poziomie 198 000 tys. zł. W trakcie roku zostały zwiększone do poziomu 259 200 tys. zł z tytułu środków na restrukturyzację wynagrodzeń w likwidowanych kopalniach. Koszty zostały zrealizowane na poziomie 233 000 tys. zł. Główną pozycję stanowiły koszty własne funduszu, w tym środki na wydatki Ministra Energii z tytułu restrukturyzacji zatrudnienia, wydatki z tytułu refundacji wynagrodzeń pracowników obsługujących fundusz w ministerstwie i urzędach marszałkowskich, stan funduszu na koniec roku wyniósł 4 970 000 tys. zł.

W zakresie programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy" w 2017 r. realizowany był kolejny, IV etap. Na realizację zadań, które wykonywało ministerstwo w zakresie zadań służb państwowych, wydatkowano środki w pełnej, zaplanowanej wysokości 21 000 tys. zł.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Bardzo proszę pana posła Janusza Śniadka o przedstawienie koreferatu.

Poseł Janusz Śniadek (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, myślę, że warto podkreślić, iż przedmiotowe sprawozdania składamy dzisiaj w kontekście bardzo korzystnej sytuacji na rynku pracy, można powiedzieć – bezprecedensowej. To z pewnością przyczynia się do zadowalających efektów w poszczególnych obszarach, które dzisiaj omawiamy.

Z całą pewnością sytuacja, w której zaplanowane dochody w wysokości 51 900 tys. zł zostały zrealizowane w mniejszym wymiarze oraz sytuacja, w której ponoszone wydatki wynikały częściowo z rezygnacji zwrotów dotacji, wypłat dokonywanych przez fundusze celowe do budżetu państwa, jest efektem mniejszej aktywności tego podmiotu (mam na myśli Ochotnicze Hufce Pracy) na coraz bardziej korzystnym rynku pracy. Dominującą pozycję w części budżetowej – Praca stanowiły środki na funkcjonowanie OHP w wysokości 244 000 tys. zł. Z kolei, plan finansowy Funduszu Pracy, który na początku roku wyniósł 7 300 000 tys. zł, był wyższy od przyjętego w ustawie budżetowej o blisko 40%. Przychody, według ustawy budżetowej na 2017 r., były zaplanowane w kwocie 11 500 000 tys. zł, zrealizowane w prawie 117%, tj. 13 400 000 tys. zł. Głównym źródłem wpływów były obowiązkowe składki od pracodawców, które stanowiły blisko 90% ogółu przychodów. Wydatki Funduszu Pracy zaplanowane w wysokości 12 200 000 tys. zł, zrealizowane zostały w niższej kwocie, tj. niespełna 90% planu.

Największa część środków była skierowana, jak zwykle, na aktywne formy zwalczania bezrobocia, refundację kosztów wyposażenia i dopuszczenia stanowisk pracy, aktywizację młodocianych.

Tradycyjnie wątpliwa pozycja, ale niezmienna – realizacja staży podyplomowych lekarzy, dentystów, pielęgniarek i położnych, przekroczyła 1 000 000 tys. zł. Pozytywny wydatek – refundacja wynagrodzeń osób bezrobotnych do 30. roku życia – około 1 000 000 tys. zł.

Chcę jeszcze zwrócić uwagę na obligatoryjne wydatki, które były kontekstem zabiegów związków zawodowych o obniżenie wieku emerytalnego. Znacząca pozycja – kwota 4 200 000 tys. zł przeznaczona została na zasiłki i świadczenia przedemerytalne dla osób bezrobotnych. Dobrą wiadomością jest, że stopa bezrobocia w grudniu 2017 r. wyniosła 6,6% i była niższa od poprzedniego roku o 1,7% a liczba zarejestrowanych bezrobotnych zbliżyła się do 1 mln osób i była znacząco niższa, o 0,25 mln osób, w stosunku do roku 2016. Podobnie, pozytywnie można mówić o sytuacji Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Plan przychodu funduszu został znacząco przekroczony.

Reasumując, wnoszę o przyjęcie sprawozdania.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, panie pośle.

Proszę pana dyrektora Jacka Szczerbińskiego z NIK o opinię.

Dyrektor departamentu w NIK Jacek Szczerbiński:

Pani przewodnicząca, wysoka Komisjo, prezentując wykonanie budżetu państwa w części 31 – Praca, chcemy podkreślić, że ocena, która została sformułowana w wyniku czynności kontrolnych, jest pozytywna, zarówno dla części 31, jak i dla realizacji planów Funduszu Pracy oraz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Jednak, chcemy zwrócić uwagę Komisji na kilka kwestii.

Po pierwsze, w części 31 zwróciliśmy uwagę na długotrwały proces zawierania umów o dofinansowanie wniosków w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, trwający nawet do sześciu miesięcy, licząc od daty rozpoczęcia realizacji określonych w umowach. Program jest realizowany jeszcze przez kilka lat i mamy czas na poprawę tej sytuacji, aby można było sprawniej korzystać z tych środków.

Druga kwestia jest poważniejsza i zwracamy na nią uwagę w analizie wykonania budżetu przy dokumencie końcowym, przyjętym przez kolegium NIK, przedstawionym Wysokiej Komisji oraz na posiedzeniu plenarnym Sejmu – dotyczy Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Stwierdzony przez nas wysoki stan obydwóch funduszy nie znajduje, naszym zdaniem, uzasadnienia ekonomicznego dla funkcjonowania w tak dużej wysokości, była o tym mowa w referacie i koreferacie. Stan Funduszu Pracy wyniósł 9 800 000 tys. zł a stan Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych to prawie 5 000 000 tys. zł, co – według naszych szacunków – porównując do kosztów, daje zgromadzenie środków na prawie 20 lat. Stan funduszu na takim poziomie, naszym zdaniem, nie znajduje uzasadnienia ekonomicznego.

W analizie wykonania budżetu państwa kierujemy, do rozważenia przez Komisję oraz Sejm, uwagę dotyczącą tak doskonałej kondycji rynku pracy, o której mówił pan poseł Śniadek, co powinniśmy zrobić z tym problemem.

Najwyższa Izba Kontroli nie zgłosiła uwagi w zakresie realizacji programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy".

To wszystko, co chciałem powiedzieć w imieniu Najwyższej Izby Kontroli.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Otwieram dyskusję.

Bardzo proszę, pani poseł Agnieszka Ścigaj.

Poseł Agnieszka Ścigaj (Kukiz15):

Dziękuję.

Mam pytanie do pana dyrektora odnośnie wydatków Funduszu Pracy. Czy ministerstwo policzyło, jakie są kwoty przeznaczone na utrzymanie aktywnych form na rynku

pracy? Czy wliczane są koszty utrzymania urzędów pracy, które najwięcej zajmują się tymi aktywnymi formami? Czy kwoty zmalały proporcjonalnie w stosunku do ubiegłego roku?

Zważywszy (co podkreślał pan z Najwyższej Izby Kontroli), że o pół miliona zmalała liczba bezrobotnych, relatywnie obsługa funduszu również powinna zmaleć – czy koszty zmalały, czy zostały zwiększone?

Proszę również o podanie wydatków, które są przekazywane z budżetu państwa do samorządów. Wiemy, że część kosztów przeznaczonych na utrzymanie urzędów pracy ponoszą samorządy. Czy ministerstwo prowadzi takie dane?

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Pani poseł Ewa Tomaszewska, bardzo proszę.

Poseł Ewa Tomaszewska (PiS):

Dziękuję.

Zabieram głos w związku z wnioskiem przedstawiciela NIK.

Teraz mamy bardzo dobrą koniunkturę i, rzeczywiście, można myśleć o obniżaniu liczby środków przeznaczanych na zwalczanie bezrobocia, które jest już śladowe, ale trzeba brać pod uwagę fakt, że koniunktura zmienia się i instytucje rynku pracy należy utrzymać w czasie, kiedy będą bardziej potrzebne. Decyzja dotycząca ograniczenia przekazywania środków na ten cel jest bardzo odpowiedzialna.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Czy pan minister chce odnieść się do tych dwóch pytań?

Podsekretarz stanu w MRPiPS Bartosz Marczuk:

Jeśli chodzi o kwestie związane z pieniędzmi Funduszu Pracy, zwracam uwagę na sprawy, które mają zdarzyć się w najbliższym czasie. Pierwsza kwestia to opłata powitalna pracowniczych programów kapitałowych. Cały czas projekt jest konsultowany w kwocie około 2 500 000 tys. zł rocznie. Nadwyżka cieszy, ale nie jest już w wysokości, jak obecnie.

Druga kwestia, to powołanie funduszu solidarnościowego dla osób niepełnosprawnych, czyli 0,16 pkt proc składki. Przypominam, że składka *de facto* zmaleje do 2,3% podstawy wymiaru, od której jest naliczana składka dla osób prowadzących działalność gospodarczą. To jest związane z nadpłynnością.

Oczywiście, pani poseł Tomaszewska zwróciła uwagę na bufor, gdy jest bardzo dobra sytuacja na rynku pracy. W 2017 r. koszty funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia były zaplanowane na kwotę 285 000 tys. zł. Biorąc pod uwagę, że fundusz dysponuje pokaźną kwotą 10 000 000 tys. zł, koszty są na poziomie 2-3% licząc od całej kwoty.

Dziękuję.

Poseł Joanna Augustynowska (PO):

Chcę dopytać, gdyż nie wiem, czy dobrze zrozumiałam, panie ministrze.

Czy nadwyżka w Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych będzie przeznaczona w związku z realizacją programu solidarnościowego, czyli daniny solidarnościowej? Konkretnie, na co?

Nie rozumiem… może użył pan skrótu myślowego? Z czego to wynika? Czy może pan to wyjaśnić?

Dziękuję.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Bartosz Marczuk:

Fundusz Solidarnościowy będzie zasilany z dwóch źródeł.

Po pierwsze, danina solidarnościowa będzie pobierana od osób zarabiających ponad 87 tys. zł miesięcznie, czyli 1 000 tys. zł rocznie. To jest kwota 4% od nadwyżki ponad 1 000 tys. zł rocznego dochodu. Uzyskamy mniej więcej kwotę 1 300 000 tys. zł, przeznaczoną na zasilenie funduszu solidarnościowego dla osób niepełnosprawnych.

Drugim źródłem finansowania funduszu będzie zdjęcie składki z Funduszu Pracy, czyli zmniejszenie jej z 2,45% do 2,3%. Różnica, czyli 0,15%, będzie trafiać bezpośred-

nio do funduszu solidarnościowego, co oznacza, że rocznie trafi do niego około 600 000 tys. zł. To oczywiście zależy od sytuacji na rynku pracy i wynagrodzeń, ale obecnie tak to jest szacowne.

Łączna kwota w funduszu w 2020 r. będzie wynosiła około 2 000 000 tys. zł, natomiast w 2019 r. – 600 000 tys. zł.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję, panie ministrze.

Czy ktoś jest przeciw pozytywnemu zaopiniowaniu wyżej wymienionej części budżetowej?

Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 31 – Praca.

Przechodzimy do części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne a ściślej mówiąc, do programu wieloletniego „Senior-WIGOR" na lata 2015-2020. Referuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Bartosz Marczuk:

Również proszę panią dyrektor o zreferowanie.

Dyrektor biura w MRPiPS Maria Kałuska:

Pani przewodnicza, dochody w tej części budżetowej zostały zaplanowane w kwocie 403 tys. zł, natomiast realizacja znacznie przewyższyła plan i wyniosła 8 700 tys. zł. Wzrost dochodu był spowodowany dokonaną w trakcie roku likwidacją jednostki podległej ministerstwu – Instytutu Rozwoju Służb Społecznych. Wydatki budżetu państwa zaplanowane na rok 2017 wyniosły 854 000 tys. zł, ale w wyniku dokonanych zmian wzrosły do poziomu 973 800 tys. zł. Natomiast, ich realizacja wyniosła 960 000 tys. zł, tj. prawie 99% planu. Wydatki dotyczyły głównie finansowania zadań w zakresie pomocy żywnościowej, pomocy społecznej, zatrudnienia oraz rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Tym samym, dominującą kwotę w ramach tej części stanowiła dotacja celowa dla państwowego funduszu niepełnosprawnych w kwocie 742 700 tys. zł. Pozostałe wydatki dotyczyły realizacji resortowych programów w obszarze wspierania społeczeństwa obywatelskiego oraz pomocy społecznej, na które wydatkowano prawie 166 000 tys. zł.

W ramach wydatków z budżetu środków europejskich finansowany był Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa, działania w zakresie Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Na wydatki z budżetu środków europejskich została zaplanowana kwota 130 000 tys. zł. W trakcie roku plan uległ zwiększeniu ze środków rezerw celowych do poziomu 290 140 tys. zł i został zrealizowany w wysokości prawie 280 000 tys. zł, tj. 96,1% planu po zmianach. Jak wspomniałam, wydatki w tej części dotyczyły głównie Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. Środki zostały przeznaczone na zakup i dostawę artykułów spożywczych do magazynów partnerskich. Wsparcie kierowane było do osób najuboższych, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poprzez dostarczanie produktów spożywczych.

W Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój wydatkowano kwotę 2 500 tys. zł. Środki dotyczyły głównie realizacji projektów, konsultacji w ramach programu kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem" na lata 2017-2021. W ramach wynagrodzeń, środki ujęte w tej części dotyczyły wyłącznie urzędu ministra do spraw zabezpieczenia społecznego. Realizacja wyniosła 21 200 tys. zł, co stanowiło 93% planu. Dotacje celowe zostały zaplanowane na poziomie 775 000 tys. zł, w trakcie roku uległy zwiększeniu ze środków rezerw celowych. Wykonanie w części 44 wyniosło 852 400 tys. zł, tj. na poziomie 99,5% po zmianach. Jak wcześniej wspomniałam, dominującą pozycją była dotacja dla PFRON. Również w tej części udzielano wsparcia organizacjom w ramach Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, Rządowego Programu na rzecz aktywności społecznej osób starszych oraz resortowych programów w zakresie pomocy społecznej.

Jednym z programów, będącego w kompetencji ministra, był program wieloletni „Senior-WIGOR". W ramach jego działania podjęto inicjatywy w zakresie tworzenia dziennych domów i klubów seniora. Powyższe działania miały umożliwić osobom nieaktywnym zawodowo korzystanie z szeroko pojętej oferty aktywizacji, obejmującej usługi

edukacyjne, rekreacyjno-opiekuńcze w środowisku lokalnym. Na realizację programu w rezerwie celowej zabezpieczono środki na poziomie 30 000 tys. zł, ich realizacja wyniosła 25 600 tys. zł, co stanowiło 88% planu. W ramach środków utworzono 113 nowych placówek oraz wsparto finansowo 123, już założone w latach poprzednich.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Koreferat w tej części przedstawi pani poseł Elżbieta Duda.

Poseł Elżbieta Duda (PiS):

W przedstawionym planie z wykonania budżetu za rok 2017 w części 44 – Zabezpieczenie społeczne, poziom dochodów stanowił 380,3% w stosunku do roku 2016, co wynikało z dochodów pozostawionych po uregulowaniu zobowiązań związanych z likwidacją Instytutu Rozwoju Służb Społecznych. Kwoty dochodów wynikające z ustawy budżetowej oraz ich realizacja nie budzą zastrzeżeń.

Wydatki w części 44 zostały zaplanowane w wysokości 853 759 tys. zł i uległy zwiększeniu o kwotę 120 076 tys. zł. W wyniku zmian dokonanych w planie finansowym, środki przeznaczono między innymi na programy: Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych, „Senior+", „Rodzina polska – wolna od przemocy" itd. Wydatki uległy zmniejszeniu o kwoty: 229 tys. zł – w związku z przeniesieniem do Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego oraz 40 tys. zł – w związku z przeniesieniem w ramach programów operacyjnych. Plan po zmianach stanowił kwotę 973 835 tys. zł i przeznaczenie środków finansowych na pomoc żywnościową dla osób najuboższych było jak najbardziej uzasadnione.

W dziale Administracja Publiczna wzrósł poziom wydatków, co jest konsekwencją wyższych o 393 tys. zł kwot projektów z Unii Europejskiej lub Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, z przeznaczeniem na program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem". W dziale Pozostała Działalność – „Program wspierający rozwiązywanie problemu bezdomności", Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu lub „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi" – można zauważyć zdecydowane zwiększone zainteresowanie projektami przez sektor pozarządowy. W wyniku realizacji programów zostały osiągnięte cele, np.: aktywizacja, integracja społeczna, zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życiu publicznym. To świadczy o dużym zainteresowaniu programami.

Chcę zwrócić szczególną uwagę na programy „Senior+" oraz „Senior-WIGOR". Wieloletni program ma ogromny wpływ na zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, dzięki rozbudowie infrastruktury ośrodków wsparcia, zwiększeniu liczby miejsc w placówkach, dziennych domach i klubach Senior+. Program wspiera osoby powyżej 60. roku życia, także w sferze prozdrowotnej i aktywności ruchowej, jak również edukacyjno-rekreacyjno-opiekuńczej, daje możliwość spędzenia wolnego czasu w sposób aktywny, a także angażuje seniorów w działania pomocowe na rzecz lokalnego środowiska. Przypominam, że w ramach programu utworzono 113 nowych placówek oraz dofinansowano 123 ośrodki wcześniej założone. Jest to zdecydowana odpowiedź na potrzeby tej grupy wiekowej, chociaż wykonanie planu było niepełne, tj. 88,7%, co wynikało z rezygnacji lub zwrotów niewykorzystanych środków. Mimo tego, program jest potrzebny i spełnia oczekiwania tej grupy wiekowej.

We wszystkich działaniach sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za rok 2017 w części 44 – Zabezpieczenie społeczne nie budzi zastrzeżeń.

W związku z powyższym, proszę Wysoką Komisję o pozytywne zaopiniowanie.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję pani poseł.

Bardzo proszę panie dyrektorze.

Dyrektor departamentu w NIK Jacek Szczerbiński:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, ocena wykonania budżetu części 44 jest pozytywna. Taką opinię sformułowaliśmy zarówno w wystąpieniu pokontrolnym, jak i analizie wykonania budżetu państwa. Nie stwierdziliśmy istotnych przypadków naruszenia zasad gospodarowania środkami publicznymi. Natomiast, chcemy zwrócić uwagę na dwie sprawy.

Podobnie, jak w latach ubiegłych, stwierdziliśmy nieprawidłowości w realizacji programu Aktywizacja Społeczna Osób Starszych, tzw. ASOS, dotyczącego limitu środków na dotacje oraz przyjętych mierników dla realizacji programu.

Druga poruszona kwestia w naszym wystąpieniu oraz informacji o wynikach kontroli w części 44, dotyczy zawarcia przez ministerstwo 10-letniej umowy z Polską Wytwórnią Papierów Wartościowych na kwotę 60 000 tys. zł na produkcję i personalizację legitymacji dla osób niepełnosprawnych w Polsce. Chodzi o stopień niepełnosprawności. Umowa została zawarta na podstawie art. 4 pkt 5 lit. p ustawy Prawo zamówień publicznych. Z artykułu wynika, że ustawy nie stosuje się, jeśli wymaga tego istotny interes bezpieczeństwa państwa. Problem polega na tym, że NIK nie znalazła przesłanek, które wskazywałyby, że został zagrożony interes bezpieczeństwa państwa, powodujący konieczność bezprzetargowej produkcji legitymacji. Problem polega także na tym, że ministerstwo wystąpiło do właściwych służb o interpretację. Opierając się na tych opiniach, przyjęło ten tryb procedowania. To jest problem interpretacyjny i dotyczy nie tylko Polski.

Chcę przypomnieć, jako ciekawostkę, że w marcu tego roku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej rozpatrywał podobną sprawę, dotyczącą druku legitymacji służbowych w Austrii. Wydał on wyrok mówiący, że druk dokumentów typu służbowego, urzędowego, jak legitymacje, paszporty, będzie obowiązywał we wszystkich krajach unijnych, bez wyjątku, w zakresie stosowania prawa zamówień publicznych. Jeśli pojawi się wyjątek, musi znaleźć uzasadnienie, rozumiane jako żywotny interes publiczny, ale wtedy inne właściwe instytucje będą musiały zastosować taką interpretację. Problem polega na tym, że umowa została zawarta i trzeba ją będzie zrealizować, ale zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Ministerstwo otrzymało od nas zalecenia, aby zastanowiło się, jak problem zrealizować w przyszłych latach.

Odnośnie do realizacji Programu Wieloletniego „Senior+" na lata 2015-2020 nie zgłaszamy uwag, zaznaczając jednocześnie, w związku z referatem i koreferatem, że kwota wydatkowana bezpośrednio przez ministerstwo, w ramach tego programu, została zarezerwowana w planie w wysokości 150 tys. zł. Dotyczyła wydatków informatycznych na obsługę programu. Pierwszy raz od wielu lat wojewodowie realizują obsługę samych konkursów i wypłat środków na realizację tworzenia miejsc w dziennych domach pobytu oraz klubach seniora.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa posłów chce zabrać głos?

Nie słyszę.

Czy ktoś jest przeciwny wobec pozytywnego zaopiniowania wyżej wymienionej części budżetowej?

Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 44.

Przechodzimy do części 55 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Referuje przedstawiciel urzędu, bardzo proszę.

Dyrektor generalny w Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Andrzej Bida:

Dzień dobry.

Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, powiem w skrócie, ponieważ państwo otrzymali bardzo obszerny materiał dotyczący wykonania budżetu przez urząd. Dochody zaplanowano w kwocie 1 tys. zł, zrealizowano w wysokości 35 tys. zł, ponieważ nastąpiły dodatkowe wpływy z nadpłaty składek społecznych, zwrot pomocy pieniężnej, świadczeń pomocy pieniężnej wypłacanej działaczom opozycji antykomunistycznej oraz oso-

bom represjonowanym i wpływ środków z kary umownej wynikającej z nieterminowego wykonania usługi. Wydatki urzędu w ustawie budżetowej zostały zapisane w wysokości 37 615 tys. zł, a wykonanie wyniosło 48 126 tys. zł. Wynikało to z sukcesywnego uruchamiania dotacji celowej na świadczenia i pomoc dla działaczy opozycji i osób represjonowanych z powodów politycznych – państwo otrzymali szczegółowe omówienie.

Oczekuję na ewentualne pytania i uwagi.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

W tym temacie koreferat przedstawi pan poseł Waldemar Andzel, bardzo proszę.

Poseł Waldemar Andzel (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, odnośnie do sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych za 2017 r., chcę potwierdzić, co przedstawił pan dyrektor. W części budżetowej zapisano wydatki w wysokości 37 615 tys. zł, wykonanie w kwocie 48 126 tys. zł, co stanowi 91,8% w stosunku do planu po zmianach. W sprawozdaniu wszystko zostało dokładnie omówione, zatem nie będę tego omawiał.

Podsumowując, wykonanie budżetu UdSKiOR za rok 2017 w zakresie dochodów i wydatków przedstawia się następująco – dochody w kwocie 35 tys. zł, wydatki w kwocie 48 126 tys. zł.

Wnoszę o przyjęcie sprawozdania budżetu w części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych za 2017 r.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Proszę pana dyrektora Jacka Szczerbińskiego o stanowisko Najwyższej Izby Kontroli.

Dyrektor departamentu w NIK Jacek Szczerbiński:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, oceniliśmy pozytywnie część 54.

W wystąpieniu pokontrolnym nie stwierdziliśmy nieprawidłowości, dlatego nie formułowaliśmy wniosków o charakterze systemowym. Jedynie zwracaliśmy uwagę na drobne uchybienia, które zostały zrealizowane jeszcze w czasie kontroli. Zatem, opiniujemy pozytywnie wykonanie budżetu w części 54.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Otwieram dyskusję.

Czy ktoś z państwa chce zabrać głos w tym temacie?

Nie słyszę, zamykam dyskusję.

Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania wyżej wymienionej części budżetowej?

Nie słyszę. Uznaję, że Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 54.

Przechodzimy do kolejnej części budżetowej 63 – Rodzina, bardzo proszę pana ministra Bartosza Marczuka o zreferowanie.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Bartosz Marczuk:

Pani przewodnicząca, bardzo proszę panią dyrektor Kałuską o zabranie głosu.

Dyrektor biura w MRPiPS Maria Kałuska:

Pani przewodnicząca, dochody w tej części budżetowej zostały zrealizowane w wysokości 7 tys. zł i pochodziły z tytułu kar umownych za niedotrzymanie warunków umów zawieranych z kontrahentami ministerstwa. Wydatki budżetu państwa zostały zrealizowane na poziomie 14 100 tys. zł, co stanowiło 82% planu po zmianach. Znacząca kwota tej pozycji, tj. 5 800 tys. zł, została przeznaczona na sfinansowanie realizacji zadań ministra właściwego do spraw rodziny. Kolejną pozycję w wysokości prawie 4 000 tys. zł stanowiły wydatki dotyczące działań wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

Ponadto, zostały poniesione wydatki na utrzymanie systemu informatycznego w obszarze polityki rodzinnej. W ramach dotacji kwota 1500 tys. zł została przezna-

czona dla organizacji wybierającej partnerów Karty Dużej Rodziny, z którą również była zawarta umowa o przyznaniu uprawnień rodzinom wielodzietnym. Na projekty realizowane z udziałem środków z Unii Europejskiej poniesiono wydatki w kwocie 193 tys. zł i dotyczyły programów podpisanych z Komisją Europejską. Wynagrodzenia wyniosły 3 500 tys. zł, tj. 91,9% planu po zmianach. Jak wcześniej wspomniałam, dotacje w części 63 wyniosły 1 500 tys. zł i dotyczyły organizacji Karty Dużej Rodziny.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Bardzo proszę panią poseł Halinę Szydełko o przedstawienie koreferatu.

Poseł Halina Szydełko (PiS):

Pani przewodnicząca, Szanowna Komisjo, w części 63 – Rodzina dochody zostały zrealizowane w wysokości 7000 zł. Na tę kwotę składają się kary umowne za niedotrzymanie warunków umów, tj. 5000 zł, wynagrodzenia należne płatnikowi z tytułu terminowego opłacenia składek – 1000 zł i rozliczenia z ubiegłych lat – 1000 zł.

Jeśli chodzi o wydatki, zostały one zaplanowane w wysokości ponad 10 000 tys. zł. Po zmianie zostały zwiększone o kwotę 6388 tys. zł, z przeznaczeniem w szczególności na sfinansowanie zadania polegającego na pozyskiwaniu partnerów Karty Dużej Rodziny, zapewnieniu systemu teleinformatycznego, zapewnieniu trwałości projektu Emp@tia oraz projektu „System ulg i bonifikat", sfinansowanie wynagrodzeń. Plan po zmianach stanowił łącznie kwotę 17 077 tys. zł, natomiast wykonanie w wysokości 14 137 tys. zł. Jeśli chodzi o strukturę wydatków, największa część, 41%, to świadczenia rodzinne – Karta Dużej Rodziny, tworzenie i funkcjonowanie żłobków. W następnej kolejności – urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, 38%. Pozostała działalność stanowiła 19% i 2%. Wydatki ujęte w ustawie budżetowej na rok 2017 stanowiły 82,1% wydatków za rok 2016 a spadek poziomu o kwotę 2 339 tys. zł wynikał w szczególności z niższych, planowanych wydatków na realizację zadań w zakresie ustawy Karta Dużej Rodziny oraz utrzymanie trwałości rezultatów projektu Emp@tia.

W dziale Administracja Publiczna plan został wykonany w 85%. W rozdziale Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji, wykonanie planu było na poziomie 88,8%. Pozostała działalność – wykonanie w 41,7%. Niepełne wykonanie planu wydatków wynika, przede wszystkim, z odstąpienia od realizacji zadań z obszaru wyrównywania szans kobiet i mężczyzn w formie otwartego konkursu inicjatyw. Tutaj nie wykorzystano kwoty 300 tys. zł. Pozostałe wydatki obronne – wykonanie w 100%. Pozostała działalność – wykonanie w 81%, a niepełne wykorzystanie wynika z dokonania niższej niż założono ilości zmian funkcjonalnych w systemach informatycznych. W dziale Rodzina wykonanie planu było na poziomie 81,5%, Świadczenia rodzinne – wykonanie na poziomie 100%, Karta Dużej Rodziny – wykonanie 94,5%.

Przedstawione sprawozdanie nie budzi zastrzeżeń, wnoszę o przyjęcie sprawozdania.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Bardzo proszę o wystąpienie w tym zakresie pana dyrektora Jacka Szczerbińskiego z NIK.

Dyrektor departamentu w NIK Jacek Szczerbiński:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie część 63 – Rodzina. Realizacja zadań zarówno w zakresie merytorycznym, jak i rozliczeń finansowych przebiegła prawidłowo.

Natomiast zwróciliśmy uwagę (ale nie można tego nominować w kategorii nieprawidłowości) na konieczność przeprowadzania analiz, dotyczących potrzeby uruchomienia środków z rezerw celowych, w przypadku, gdy w dyspozycji ministra pozostają niewykorzystane środki budżetowe w części 63. Jednocześnie, jak było powiedziane w referacie i koreferacie, środki z rezerwy celowej zostały wykorzystane zaledwie w 74% z przyczyn

przed chwilą usłyszanych. Jednocześnie uruchomiono rezerwę celową, która nie została do końca wykorzystana.

To jest uwaga, nie ocena, ocena dotycząca całości jest pozytywna.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję.

Otwieram dyskusję.

Nie widzę osób chętnych do wzięcia udziału w dyskusji. Czy mogę uznać, że Komisja wyraża pozytywną opinię dla tej części budżetowej?

Zatem, Komisja pozytywnie zaopiniowała wyżej wymienioną część budżetową.

Przechodzimy do analizy kolejnej części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Witam serdecznie pana Adama Sekścińskiego, prezesa KRUS oraz jego zastępcę, pana Andrzeja Knecia. Bardzo proszę o przedstawienie planu finansowego Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji i Funduszu Administracyjnego KRUS.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Adam Sekściński:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chcę przedstawić sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego KRUS za rok 2017.

Wydatki w części 72 zostały zrealizowane przez KRUS w kwocie 17 092 488 tys. zł i stanowiły 92,9% planu. Największą pozycję wydatków w tej części w kwocie 17 079 139 tys. zł, tj. 98,8% planu, ich łącznej wielkości, stanowiły wydatki w dziale 753, czyli obowiązkowe ubezpieczenia społeczne przeznaczone na Fundusz Emerytalno- Rentowy, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji oraz świadczenia zlecone do wypłaty. W ramach wydatków w części 72 występowały pozycje: dział 752 Obrona Narodowa, rozdział 75 212 Pozostałe wydatki obronne – realizacja w kwocie 15 tys. zł, 100% planu, dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85 156 Składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego – realizacja w kwocie 13 229 tys. zł, 99,62% planu. Dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, wykonanie w kwocie 105,6 tys. zł. Na tę pozycję składały się: refundacja ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC, rozdział 85 335 w kwocie 7200 tys. zł, Pozostała działalność – rozdział 85 395, tj. 98 400 zł. W ramach tego rozdziału zostały wypłacone jednorazowe dodatki pieniężne dla niektórych uprawnionych emerytów i rencistów, na podstawie ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne.

Jeżeli chodzi o przychody Funduszu Emerytalno-Rentowego, wyniosły one w ubiegłym roku 19 878 003 tys. zł. Pochodziły głównie z dotacji z budżetu państwa oraz refundacji kosztów z wypłaty świadczeń zabiegowych w kwocie 20 002 435 tys. zł. W 2017 r. średnio 1 286 000 osób było objętych ubezpieczeniem emerytalno-rentowym. W wydatkach funduszu największy udział miały wypłaty emerytur i rent rolniczych w kwocie 15 663 474 tys. zł, które stanowiły 75,3% ogólnych kosztów funduszu. W ubiegłym roku przeciętnie wypłacano 1 174 000 świadczeń emerytalno-rentowych a przeciętne świadczenie wynosiło 1069,11 zł. W 2017 r. wypłacono 52 312 zasiłków pogrzebowych na kwotę 209 196 tys. zł. Poza świadczeniami, wynikającymi z ubezpieczenia społecznego rolników w 2017 r., Fundusz Emerytalno-Rentowy zrealizował składki na ubezpieczenia zdrowotne, wpłacone do Narodowego Funduszu Zdrowia w kwocie 1 757 211 tys. zł.

Jeśli chodzi o przychody Funduszu Prewencji i Rehabilitacji, w ubiegłym roku wyniosły 36 865 tys. zł, natomiast koszty funduszu wyniosły 36 658 tys. zł. W 2017 r. poddano rehabilitacji zdrowotnej 14 239 rolników oraz 1181 dzieci rolników. Na zakup wyżej wymienionych usług wydatkowano 31 987 tys. zł. Odnośnie do Funduszu Administracyjnego w 2017 r., przychody wyniosły 606 428 tys. zł. Podstawową pozycją przychodów był odpis z Funduszu Emerytalno-Rentowego w kwocie 495 800 tys. zł. Koszty Funduszu Administracyjnego wyniosły 650 104 tys. zł i były przeznaczone przede wszystkim na wynagrodzenia osobowe, opłaty pocztowe, usługi bankowe oraz usługi informatyczne.

Szczegółowe informacje w zakresie wykonania planu rzeczowo-finansowego KRUS w części 72 zawarte są w przekazanych materiałach.

Podsumowując, obserwujemy spadek liczby emerytów i rencistów oraz ubezpieczonych. Liczba osób ubezpieczonych przewyższa nadal liczbę świadczeniobiorców, składka zdrowotna za ubezpieczonych przekazywana jest w terminie do NFZ i została zrealizowana w 99,9%. Przeciętne zatrudnienie w KRUS w 2017 r. wyniosło 6180 etatów a na koniec grudnia 2017 r. przeciętne zatrudnienie osób niepełnosprawnych wyniosło 345 etatów.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Do tej części koreferat przedstawi pani Ewa Kozanecka. Bardzo proszę.

Poseł Ewa Kozanecka (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, Wysoka Komisjo, w części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wydatki i przychody zostały już szczegółowo omówione przez pana prezesa, mogę dodać, że wykonanie tej części budżetowej w 2017 r. nie wzbudza zasadniczych zastrzeżeń.

Na realizację najczęściej mają wpływ trendy demograficzne, a także liczba świadczeniobiorców i ubezpieczonych w KRUS. Dodam, że wydatki budżetowe w tej części wykonano na poziomie ponad 98%, w większości w kwotach niższych niż planowano. Miała na to wpływ niższa od przyjętego planu liczba świadczeniobiorców i niższe przeciętne świadczenie. Z kolei, powodem zwiększenia wpływów z tytułu składek był wyższy niż planowano przypis na ubezpieczenie emerytalno-rentowe. Niższa kwota realizacji emerytur i rent rolniczych wynika głównie z niższej niż zaplanowano liczby osób pobierających świadczenia w 2017 r.

Chcę zwrócić uwagę, że Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu tej części w 2017 r. oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji, Funduszu Administracyjnego. Stwierdziła również zwiększenie kosztów realizacji zadań Funduszu Administracyjnego o 1,17% w stosunku do planowanych kosztów ogółem oraz niedokonanie zmian w planie finansowym funduszu.

Reasumując, wykonanie planu finansowego Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji oraz Funduszu Administracyjnego KRUS można ocenić pozytywnie i rekomenduję przyjęcie tego sprawozdania.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Oddaję głos panu dyrektorowi Jackowi Szczerbińskiemu z NIK.

Dyrektor departamentu w NIK Jacek Szczerbiński:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli, jak już zostało powiedziane w koreferacie pani poseł Kozaneckiej, pozytywnie oceniła wykonanie budżetu w części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz planów finansowych Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji.

Dla przypomnienia powiem, że Najwyższa Izba Kontroli stosuje trzy kategorie ocen wykonania budżetu państwa: ocenę pozytywną, negatywną, a w przypadku, kiedy nie zostały przekroczone progi istotności na wystawienie oceny negatywnej i pozytywnej, stosujemy ocenę opisową wskazującą na wystąpienie nieprawidłowości, na które chcieliśmy zwrócić uwagę, natomiast nie pływa to na ocenę wykonania budżetu. Wobec Funduszu Administracyjnego, o czym była mowa w koreferacie, zastosowaliśmy ocenę opisową ze względu na przekroczenie zaplanowanych kosztów funduszu o kwotę ponad 7500 tys. zł, wobec kwoty dopuszczonej art. 52 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Przekroczenie planowanych kosztów wykonania zadań nastąpiło głównie w wyniku zaliczenia do kosztów Funduszu Administracyjnego odpisów aktualizujących należności na kwotę ponad 17 000 tys. zł. Fakt aktualizowania należności jest pozytywnym zja-

wiskiem, natomiast wpłynął on zdecydowanie na przekroczenie przyjętego w budżecie poziomu kosztów, przekroczenie wyniosło ponad 7500 tys. zł. To działanie, stanowiące naruszenie art. 29 ust. 9 ustawy o finansach publicznych, musiało spowodować ocenę opisową. Natomiast, to nie wpłynęło na ogólną, pozytywną ocenę wykonania budżetu przez KRUS i wszystkie fundusze.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Czy ktoś z pań i panów posłów chce zabrać głos?

Nie słyszę.

Czy ktoś jest przeciwko pozytywnemu zaopiniowaniu wyżej wymienionej części budżetowej?

Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Przechodzimy do części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych: plan finansowy Funduszu Emerytur Pomostowych, Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i państwowej osoby prawnej – Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Referuje członek zarządu ZUS pan Paweł Jaroszek, proszę bardzo.

Członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Paweł Jaroszek:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, Wysoka Komisjo, jeśli chodzi o dochody budżetu państwa za rok 2017 w części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wyniosły one 375 909 tys. zł i obejmowały, przede wszystkim, zwrot środków wycofywanych z OFE w kwocie 303 843 tys. zł oraz środki uzyskane w wyniku likwidacji Funduszu Alimentacyjnego w kwocie 62 645 tys. zł.

Jeśli chodzi o wydatki budżetu państwa za rok 2017, w części 73 wyniosły one 50 084 205 tys. zł i obejmowały, przede wszystkim, dotację dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie prawie 41 000 000 tys. zł. Warto podkreślić, że dotacja spadła w stosunku do roku 2016 o 8,6%. Dotacje dla Funduszu Emerytur Pomostowych były w kwocie 407 171 tys. zł. Wydatki na świadczenia finansowane z budżetu państwa zlecone zakładowi do wypłaty, tj. renty inwalidów wojennych, wojskowych, ryczałty energetyczne, dodatki kombatanckie, deputaty węglowe, świadczenia dla deportowanych były w kwocie 2 688 062 tys. zł, tj. prawie 99% planu po zmianach. Wydatki zmniejszyły się o 4% w porównaniu do roku 2016.

Kolejną pozycję stanowiły składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób przebywających na urlopach wychowawczych, pobierających renty na podstawie przepisów o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz członków ich rodzin, niań oraz osób sprawujących osobistą opiekę nad dzieckiem w kwocie 186 471 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach. Były to wydatki wyższe o 0,4% w porównaniu do roku 2016.

Pozostałe wydatki obejmowały inne zadania w zakresie polityki społecznej, głównie wypłaty rent socjalnych w kwocie 2 821 560 tys. zł, wzrost o 12,8% w porównaniu do roku 2016, oraz jednorazowych wydatków pieniężnych dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia i zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne na łączną kwotę 1 543 000 tys. zł.

Ostatnią pozycję stanowiły składki na ubezpieczenia społeczne za osoby pobierające zasiłek macierzyński, przebywające na urlopach wychowawczych, sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem oraz nianie w kwocie prawie 3 000 000 tys. zł, co stanowiło prawie 97,6% planu po zmianach. Wydatki były wyższe o 4,8% w porównaniu do roku 2016.

Przechodząc do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, należy podkreślić, że w roku 2017 mieliśmy do czynienia z bardzo wysokim wzrostem przychodów, które wyniosły – według przypisu – ponad 260 000 000 tys. zł i były wyższe o ponad 52 000 000 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego. Na przyrost złożyło się umorzenie pożyczek, ale o tym powiem za chwilę.

Główną pozycję przychodów stanowiły składki na ubezpieczenia społeczne, które, według przypisów, wyniosły 166 661 618 tys. zł, tj. 101,1% Przychody z tytułu składek wzrosły o 8,8% w stosunku do roku 2016. To był bardzo silny wzrost. Wpływy ze skła-

dek wyniosły 166 547 864 tys. zł, tj. 102% planu i w porównaniu do roku poprzedniego wzrosły o 9,7%. Należy podkreślić, że tak intensywny wzrost z tytułu składek był spowodowany, przede wszystkim, bardzo korzystną sytuacją, dobrą koniunkturą na rynku pracy, co przełożyło się na wysoki wzrost Funduszu Wynagrodzeń. Przełożyło się również na zdolność firm do regulowania swoich zobowiązań i wskaźnik ściągalności składek na FUS, który zwykle był bardzo wysoki. Plan finansowy na rok 2017 był założony na poziomie 99%, został zrealizowany na jeszcze wyższym poziomie 99,9%, tj. o 0,9 pkt proc. wyżej od przyjętego w planie na 2017 r.

Dotacja z budżetu państwa dla FUS wyniosła 40 978 663 tys. zł i była niższa o 3 869 105 tys. zł niż w roku 2016 oraz niższa o 2 000 000 tys. zł od założonej w planie finansowym.

Jeżeli chodzi o refundację z tytułu przekazywania składek do OFE, w roku 2017 wyniosła ona 3 235 307 tys. zł, tj. 97,1% planu i była wyższa niż w roku 2016 o 2,3%. Jeśli chodzi o wpłaty z OFE, tzw. suwak, czyli wpłaty dokonywane w związku z ukończeniem wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego, wyniosły one ponad 6 148 000 tys. zł. Kwota stanowiła 121,1% planu. Równocześnie była to kwota wyższa o 75% niż w roku 2016. Wynikało to, przede wszystkim, z dobrej sytuacji na rynkach finansowych, ale w większym stopniu z wejścia w życie ustawy obniżającej wiek emerytalny, co spowodowało przyspieszenie transferów z tytułu suwaka do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Jeśli chodzi o środki z Funduszu Rezerwy Demograficznej, pochodzące z przeniesienia aktywów z OFE oraz odsetki od tych aktywów, czyli echo operacji, która miała miejsce w roku 2014, w 2017 r. trafiły one do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 717 974 tys. zł, czyli w identycznej kwocie jak w roku 2016.

Chcę jeszcze zwrócić uwagę Wysokiej Komisji na pozostałe zwiększenia w roku 2017, które ukształtowały się na poziomie 39 223 866 tys. zł. Jak już wcześniej wskazywałem, główną część kwoty stanowiło umorzenie pożyczek, udzielonych FUS z budżetu państwa w latach 2009-2014 na łączną kwotę 39 151 886 tys. zł. Koszty FUS w roku 2017 wyniosły 217 585 159 tys. zł, tj. 100,9% planu i były wyższe o 9 500 000 tys. zł, tj. 4,6%, w stosunku do roku poprzedniego. Gdybyśmy dokonali operacji wyłączenia z ogólnej kwoty kosztów pozycji, które mają wyłącznie charakter memoriałowy, koszty rosną odpowiednio w stosunku do roku poprzedniego o 3,7%, natomiast stopień wykonania planu jest poniżej 100% i wynosił wówczas 99,4%.

Wydatki na emerytury i renty wyniosły 185 343 924 tys. zł i były niższe o 0,4% kwoty założonej w planie. Natomiast, w stosunku do roku 2016 wydatki wzrosły o 6 277 400 tys. zł, tj. o 3,5%. Przeciętna miesięczna wypłata świadczenia emerytalno-rentowego w roku 2017 wyniosła 2056,97 zł i była wyższa o 2,6% w stosunku do roku 2016. Przeciętna miesięczna liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe ukształtowała się na poziomie 7 458 600. Jeśli porównamy liczbę wypłacanych emerytur i rent, wzrosła ona w ujęciu rocznym, czyli grudzień 2017 – grudzień 2016, o ponad 246 tys. osób. To wynika, w głównej mierze, z rosnącej liczby nowo przyznawanych emerytur, w roku 2017 liczba ta wyniosła 416 900, wobec 224 600 w 2015 r. i 228 800 w 2016 r. Przyrost jest, przede wszystkim, związany z realizacją ustawy z 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach. Mówiąc wprost, chodzi o powrót do wieku emerytalnego 60-65 lat. Wzrost wydatków na emerytury w okresie październik-grudzień 2017 r., w związku z wprowadzeniem ustawy obniżającej wiek emerytalny, wyniósł około 2 000 000 tys. zł.

Warto również podkreślić, że liczba rent z tytułu niezdolności do pracy w grudniu 2017 r. wyniosła 796 400. To oznacza spadek o około 95 tys. w stosunku do grudnia 2016 r. i wynika, przede wszystkim, z większej liczby zamian rent z tytułu niezdolności do pracy na emeryturę w wyniku obniżenia wieku emerytalnego.

Jeśli chodzi o pozostałe świadczenia, ich koszty w roku 2017 wyniosły 23 736 463 tys. zł, tj. 97,6% planu i wzrosły w stosunku do roku 2016 o 5,3%, głównie w wyniku wzrostu kwoty zasiłku chorobowego.

Jeśli chodzi o odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2017, wyniósł on nieco ponad 3 600 000 tys. zł, wykonanie w 100%. Mamy przyrost rok do roku o 1%. Jeśli chodzi o pozostałe zmniejszenia, ukształtowały się w roku 2017 na poziomie 4 600 000 tys. zł, obejmowały w głównej mierze zwiększenia odpisów aktualizujących

należności z tytułu odsetek od składek w kwocie nieco ponad 2 700 000 tys. zł. Jeśli chodzi o wynik Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, stan funduszu na koniec 2017 r. wyniósł minus 2 190 720 tys. zł. Jak już wcześniej wspomniałem, fundusz w roku 2017 nie korzystał ze wsparcia budżetu państwa w formie pożyczek. Dodatkowo, z dniem 1 stycznia, na podstawie ustawy o szczegółowych rozwiązaniach służących realizacji budżetowej na rok 2017, dokonano umorzenia pożyczek z lat 2009-2014 na łączną kwotę ponad 39 000 000 tys. zł. Warto podkreślić, że w obecnym roku, kiedy przekazujemy sprawozdanie z wykonania planu finansowego, czyli na koniec grudnia 2017 r., FUS musi policzyć zobowiązania z tytułu pożyczek z budżetu państwa na kwotę 7 171 145 tys. zł. Natomiast, pożyczki zostały umorzone z dniem 1 stycznia 2018 r.

To wszystko, jeśli chodzi o Fundusz Ubezpieczeń Społecznych.

Teraz przejdę do omówienia Funduszu Emerytur Pomostowych. Przychody funduszu w 2017 r. wyniosły według przypisu 661 038 tys. zł. Głównym źródłem przychodów FEP w 2017 r. była dotacja z budżetu państwa, która wyniosła 407 171 tys. zł i była niższa od zakładanej o 40 000 tys. zł. Składki na FEP, według przypisów, wyniosły 250 834 tys. zł i wzrosły w stosunku do roku 2016 o 5,9%. Koszty funduszu w roku ubiegłym to 663 646 tys. zł. Główną pozycją były emerytury pomostowe, które wyniosły prawie 660 000 tys. zł. Warto podkreślić, że przeciętna liczba świadczeniobiorców to 21 800 osób a przeciętna wysokość wypłacanego świadczenia przekroczyła 2500 zł. Jeśli chodzi o wynik finansowy, na koniec roku 2017 stan funduszu wyniósł 23 755 tys. zł.

Przychody Funduszu Rezerwy Demograficznej w roku 2017 wyniosły 3 259 898 tys. zł. Największą pozycję stanowiły przychody pochodzące z części składki na ubezpieczenie emerytalne w kwocie nieco ponad 1 900 000 tys. zł. Dużą pozycję stanowiły przychody z funduszu uzyskane w wyniku zarządzania aktywami pozytywnego zwrotu na inwestycji w kwocie przekraczającej 1 300 000 tys. zł. Środki z prywatyzacji i mienia Skarbu Państwa były na wyższym poziomie i wyniosły nieco ponad 13 500 tys. zł. Koszty funduszu były relatywnie niewielkie (w porównaniu do przychodów) i wyniosły 1111 tys. zł. Dotyczyły głównie opłat na rzecz biur maklerskich i Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, Narodowego Banku Polskiego oraz kosztów badania sprawozdania finansowego przez audytora zewnętrznego. Jeśli chodzi o stan funduszu na koniec 2017 r. w części bilansowej, wyniósł on ponad 25 000 000 tys. zł. Warto podkreślić, że fundusz posiada jeszcze aktywa pochodzące z przeniesienia środków z OFE w kwocie około 12 000 000 tys. zł. Jeśli chodzi o zarządzanie FRD, fundusz osiągnął postawione przed nim cele inwestycyjne. Stopa zwrotu z całości zarządzanych przez FRD aktywów wyniosła 5,97%. Gdyby porównywać do rynku, bylibyśmy mniej więcej w połowie stawki Fundusze Stabilnego Wzrostu, natomiast wynik uzyskany przez FRD byłby powyżej średniej wypracowanej przez te fundusze.

Przechodząc do omówienia jednej z ostatnich części referatu, czyli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, chcę podkreślić, że przychody zakładu, jako państwowej jednostki organizacyjnej, posiadającej osobowość prawną, która zarządza między innymi Funduszem Ubezpieczeń Społecznych, w roku 2017 wyniosły 4 299 243 tys. zł i były wyższe o 1,1% od przychodów ujętych w planie finansowym. W stosunku do roku 2016 przychody były wyższe o nieco ponad 70 000 tys. zł.

Główne źródło przychodów: oczywiście, odpis z FUS, który został zrealizowany w kwocie 3 607 499 tys. zł i był wyższy o prawie 35 000 tys. zł oraz odpis z FEP – w roku 2017 wyniósł 2 627 tys. zł.

Drugą co do wielkości pozycję przychodów ZUS w 2017 stanowiły przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych zakładowi do wypłaty. Przychody wyniosły 252 057 tys. zł, tj. nieco ponad 100% planu i wzrastały rok do roku o 8%. Jeśli chodzi o przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS, wyniosły one nieco ponad 213 000 tys. zł, tj. 101,1% planu. Pozostałą część przychodów ogółem stanowiły przychody finansowe – 32 000 tys. zł oraz pozostałe przychody operacyjne – 191 000 tys. zł.

Łączne koszty działalności bieżącej ZUS, z amortyzacją według stawek, wyniosły nieco ponad 4 300 000 tys. zł – wykonanie planu na poziomie prawie 92%. Koszty wynagrodzeń wyniosły 2 471 242 tys. zł, w tym wynagrodzenia osobowe w kwocie 2 454 242 tys. zł. Koszty usług obcych to kwota 833 478 tys. zł, czyli 81,1% planu, i spadły do analogicznych kosztów w roku 2016 o ponad 10 000 tys. zł. Dominującymi pozycjami, jeśli chodzi o koszty

usług obcych, były usługi pocztowe i bankowe, prawie 34%, oraz koszty związane z przetwarzaniem danych, nieco pond 35%. Trzecią co do wielkości grupę kosztów stanowiły ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, które wyniosły ogółem nieco ponad 516 000 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne w roku 2017 wyniosły 164 760 tys. zł.

Jeśli chodzi o odsetki przekazywane do OFE, w roku 2017 ZUS przekazał niektóre zaległości dotyczące lat ubiegłych na kwotę 3 971 tys. zł, natomiast odsetki od bieżących zaległości były poniżej 1000 zł.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję za niezwykle szeroką i wyczerpującą informację.

Koreferentem w tym temacie jest pani poseł Ewa Tomaszewska, bardzo proszę.

Poseł Ewa Tomaszewska (PiS):

Jeśli chodzi o część 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, chcę najpierw przystąpić do omówienia funduszy celowych.

Fundusz Ubezpieczeń Społecznych miał przychody w wysokości 260 700 000 tys. zł, w stosunku do 2016 r. wzrosły one o 24,9% i przekroczyły plan po nowelizacji, stanowiąc 101,5%. Przypis składek był wyższy niż w roku 2016 o 8,8%, wobec planu po nowelizacji było to 101,1%. Dotacja z budżetu państwa została zrealizowana w 95,3% planu po nowelizacji. W stosunku do roku 2016 jest to 91,4%. Wpłaty z otwartych funduszy emerytalnych w 121,1% planu po nowelizacji, w stosunku do 2016 r. w 175%. Refundacja z tytułu przekazania składek do OFE to 97,1% wykonania planu po nowelizacji i 102,3% w stosunku do 2016 r. Wskaźnik ściągalności składek wzrósł do 99,9% i był wyższy od planowanego o 0,9 pkt proc. Wzrosła również efektywność działań egzekucyjnych.

Wydatki FUS w stosunku do 2016 r. stanowiły 103,7%, wobec planu po nowelizacji jest 99,4%. Na tym samym poziomie zrealizowano transfery na rzecz ludności. Na obniżenie kosztów wpłynął fakt, że wskaźnik waloryzacji wyniósł 100,44%, podczas gdy zakładano, że wyniesie on 100,7%. Chętnie usłyszę, z jakich przyczyn nastąpiła zmiana?

Zatem, znaczny wzrost przychodów i spadek wydatków skutkują poprawą kondycji finansowej FUS.

W związku z tym, stawiam wniosek o przyjęcie wykonania budżetu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2017.

Fundusz Rezerwy Demograficznej. W porównaniu z 2016 r. stan FRD był o 11,9% wyższy. Przychody FRD były wyższe od planowanych o 49%, także wyższe od osiągniętych w 2016 r. o 40,2%. Wpływy ze składek wyniosły 103,6%, co oznacza wzrost o 8,4% w stosunku do 2016 r. Wpływy z prywatyzacji wyniosły 94,7% planu, przychody z kapitału to 398,7% planu, stąd 47,1% więcej niż w 2016 r. Wydatki były niższe o 42,1% niż zakładano w planie. Faktem jest, że na powyższy stan FRD wpłynęła dobra koniunktura. Niemniej, wobec uzyskanych przychodów, wyższych niż planowano, i poniesienia wydatków niższych niż planowano, proponuję pozytywnie zaopiniować tę część wykonania budżetu za 2017 r.

Fundusz Emerytur Pomostowych znajduje się w bardziej skomplikowanej sytuacji. Przychody, chociaż wyższe o 35% niż w 2016 r., jednak nie osiągnęły planowanej wysokości, były niższe o 4,1%. Jednak przypis ze składek był wyższy o 4,3% niż zaplanowano, natomiast, niższe były wpływy z dotacji budżetowej. Wzrost wydatków spowodowany był wzrostem liczby świadczeniobiorców o 24,1% i wysokością świadczeń o 2,8% w stosunku do roku 2016. Przeciętne świadczenie wyniosło 2524,09 zł, tj. o 2,8% więcej niż w 2016 r. Przy przychodach na poziomie 95,9% planu, wydatki wyniosły 98,1%, co oznacza, że wydatki przekroczyły swoją wartością wpływy o kwotę 2 608 tys. zł. Nie jest to zjawisko pozytywne, ale mamy znacznie niższą kwotę niż w 2016 r. Wzrosła również kwota odzyskanych składek nieopłaconych przez dłużników. Na istotne różnice we wpływach i wydatkach Funduszu Emerytur Pomostowych wpłynęła zmiana powszechnego wieku emerytalnego.

Wnioskuję o przyjęcie sprawozdania.

Przychody Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w roku 2017 wyniosły 4 299 200 tys. zł i były wyższe o 1,1% od planowanych. Koszty wyniosły 4 302 000 tys. zł, czyli 192,1% planu. Wynagrodzenia stanowiły 99,8% planu. W ciągu roku nastąpiła poważna korekta wzwyż o 197 310 000 tys. zł za zgodą Ministra Finansów.

Proponuję przyjęcie tego sprawozdania, chcę jednak prosić o wyjaśnienie, jaki wpływ na sytuację FUS i FEP miało obniżenie wieku emerytalnego? Jak zmienia się w ostatnich latach wskaźnik pokrycia wydatków z FUS przychodami ze składek? Ile wynosiło przeciętne wynagrodzenie w ZUS w 2017 r.? Na jakim etapie jest obecny spór zbiorowy w ZUS?

Zdając sobie sprawę, że wyjaśnienie tych kwestii nie wpłynie na naszą decyzję o zaopiniowaniu przedstawionego sprawozdania, myślę, że będzie racjonalnie, jeśli otrzymamy odpowiedź na piśmie.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Pan Jacek Szczerbiński, dyrektor w NIK, bardzo proszę.

Dyrektor departamentu w NIK Jacek Szczerbiński:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w części 73, tj. w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytur Pomostowych, Funduszu Rezerwy Demograficznej oraz planie finansowym ZUS jako państwowej osoby prawnej.

Kwestie, które cieszą i zwracają szczególną uwagę w analizie wykonania budżetu państwa, zostały podkreślone zarówno w referacie pana prezesa Jaroszka, jak i pani poseł Tomaszewskiej. Mówiąc krótko, wzrosły przychody ze składek z tytułu przypisów, wzrósł udział składek w świadczeniach, zwiększyły się składki, nie było pożyczek z budżetu, ani z FRD. Generalnie, są bardzo dobre sygnały świadczące o poprawie kondycji finansowej ZUS.

Chcemy zwrócić uwagę na kilka spraw.

Umorzenie pożyczek, o których wspomniał pan prezes Jaroszek, miało miejsce w tym roku na kwotę prawie 40 000 tys. zł. Nie wiem jak to nazwać z punktu widzenia rachunkowości, ale była to likwidacja rozchodów państwa. Te pożyczki nigdy nie stanowiły wydatku z budżetu państwa, ale zawsze były wpisane w rozchody. Jeśli nie zostały zwrócone (od lat zwracaliśmy na to uwagę) nie powinny być wliczone w rozchody budżetu państwa, ale do wydatków, w przeciwnym wypadku zostaje zafałszowany obraz deficytu sektora finansów publicznych. Umorzenie pożyczek radykalnie wpłynęło na poprawę stanu funduszu oraz wzrost przychodów FUS.

Uwaga nie jest kierowana do ZUS, ale ustawodawcy, który powinien pochylić się nad problemem udzielania pożyczek z budżetu państwa. Oczywiście, w pierwszym roku nie jesteśmy w stanie przewidzieć, że nie zostaną zwrócone, ale jeśli w kolejnych latach udzielamy pożyczki i środki nie są zwracane, nie powinno to być zaliczane do rozchodów budżetu państwa, ale wydatków, żeby obraz wykonania wszystkich wydatków w zakresie sektora finansów publicznych był prawidłowy.

Jeśli chodzi o Fundusz Emerytur Pomostowych, zwróciliśmy uwagę, że obecnie wpływy ze składek pokrywają zaledwie 38,5% wypłat emerytur pomostowych, reszta musi być finansowana z dotacji budżetu państwa, co nadal utrzymuje się na tym samym poziomie, chociaż, generalnie, sytuacja funduszu się poprawia.

Odnośnie do ZUS – państwowa osoba prawna, zwracamy uwagę, że należy podejmować dalsze działania w celu wyeliminowania wypłat odsetek za zwłokę w przypadku świadczeń emerytalno-rentowych oraz wyeliminowania nadpłat z nienależnie pobranych świadczeń emerytalno-rentowych i rehabilitacyjnych. Konieczne jest, o co wnioskowaliśmy do zarządu ZUS, przyspieszenie migracji z systemu Rent Manager do systemu zintegrowanego ZUS, czyli SI, ponieważ według dzisiejszych szacunków ZUS i naszych obliczeń, przy obecnym tempie migracji danych, mając na uwadze najbardziej czarny scenariusz, okres może wynieść około 28 lat. Migracja powinna być zdecydowanie przy-

spieszona, co naszym zdaniem, wpłynie bardzo radykalnie na obniżenie kosztów funkcjonowania ZUS jako państwowej osoby prawnej.

To wszystkie uwagi kierowane do ZUS, ocena wszystkich części jest pozytywna.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze.

Czy ktoś z posłów chce zabrać głos?

Nie słyszę.

Pani poseł Tomaszewska zadała pytania – rozumiem, że będzie odpowiedź na piśmie?

Czy ktoś z członków Komisji jest przeciwko pozytywnemu zaopiniowaniu wyżej wymienionej części budżetowej?

Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 73.

Przechodzimy do części budżetowej 83 i 85, czyli rezerwy celowej oraz budżetów wojewodów, dotyczących problematyki: pomocy społecznej, rodziny, pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej. Referują przedstawiciele Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Finansów.

Oddaję głos panu ministrowi Marczukowi.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Bartosz Marczuk:

Dziękuję.

Przekazuję głos pani dyrektor Kałuskiej.

Dyrektor biura w MRPiPS Maria Kałuska:

Pani przewodnicząca, ponieważ rezerwy celowe stanowią zwiększenie wydatków budżetów wojewodów, pozwolę sobie rozpocząć omawianie od tej części, wplatając w kontekst wykonanie rezerw celowych.

Dochody w dziale 852 – Pomoc społeczna, zaplanowane w kwocie 12 500 tys. zł, zostały wykonane w wysokości 22 500 tys. zł. Dochody pochodziły z odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze za pobyt osób z zaburzeniami psychicznymi w ośrodkach wsparcia. Zaplanowane wydatki w ustawie budżetowej w części 85 były w wysokości 3 500 000 tys. zł, natomiast, w wyniku uruchomienia środków z rezerw celowych, wyniosły one 4 600 000 tys. zł. To wypełnienie rezerw celowych w wysokości 1 200 000 tys. zł pochodziło z rezerw celowych 25, 27 i 28. To są rezerwy przeznaczone na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej. Z rezerwy 25 uruchomiono środki w wysokości 836 000 tys. zł. Z rezerwy 27 ujęto środki na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" w wysokości 200 000 tys. zł. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej zostały zmniejszone do poziomu wykonanych środków, tj. do wysokości 165 000 tys. zł. W rezerwie 28, zwiększającej budżety wojewodów, w dziale 852 – Pomoc społeczna, ujęto środki na finansowanie zadań, wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Środki z rezerwy zostały uruchomione w 100%, tj. w wysokości 853 tys. zł. Wykonanie w dziale 852 wzrosło o 4 500 000 tys. zł, co stanowiło 96,8% planu po zmianach.

W dziale 853 dochody zostały określone na poziomie 2900 tys. zł, wykonanie nieznacznie odbiegło od norm i wyniosło 2300 tys. zł. Dochody dotyczyły opłat za wydawania karty parkingowej przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Wydatki w dziale 853 w zakresie polityki społecznej dotyczyły zadań nadzorowanych przez ministra rodziny, pracy i polityki społecznej i wyniosły 88 000 tys. zł. Natomiast, w wyniku uruchomienia rezerw celowych zostały zwiększone do poziomu 114 000 tys. zł. Zwiększenie pochodziło z rezerwy celowej, pozycja 38. Środki były przeznaczone na: dofinansowanie zadań realizowanych przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, realizację karty parkingowej oraz legitymacji osób niepełnosprawnych, w kwocie 28 000 tys. zł. Środki zostały rozdysponowane w 100%. W związku z powyższym, wydatki w dziale 853 wyniosły 110 800 tys. zł i stanowiły 97,2% planu po zmianach.

W części odnoszącej się do dotacji celowej, na wsparcie dla zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, w zakresie realizacji zadań dotyczących karty parkingowej, wydatkowano 110 800 tys. zł, na wynagrodzenia osób zatrudnionych w zespołach przeznaczono kwotę 1500 tys. zł, przy stanie zatrudnienia 44 etatów. Na finansowanie działalności wojewódzkich urzędów pracy przeznaczono kwotę 3000 tys. zł. Kwota doty-

czyła kosztów rozpatrywania wniosków o wydawanie decyzji o skierowanie poborowego do służby zastępczej.

W dziale 855 – Rodzina dochody zostały zaplanowane na poziomie 229 500 tys. zł, wykonanie było na poziomie znacznie przewyższającym, w wysokości 340 500 tys. zł. Dochody pochodziły ze zwrotów świadczeń rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz zwrotu wydatków, finansowanych na podstawie ustawy o Karcie Dużej Rodziny. Wydatki w ustawie budżetowej w dziale 855 zaplanowano na poziomie 33 400 000 tys. zł. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej zostały one zwiększone do poziomu 34 400 000 tys. zł, natomiast wykonanie planu po zmianach wyniosło 36 400 000 tys. zł, co stanowiło 98,4%.

Uzupełnieniem planu po zmianach były wydatki uruchomione z rezerw celowych. Środki wyniosły 2 900 000 tys. zł i pochodziły z następujących rezerw celowych: rezerwa w pozycji 15 – środki na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny. W rezerwie ujęto środki w wysokości 17 300 tys. zł, w trakcie roku zostały zmniejszone do poziomu wykonania, rozdysponowane na rzecz zadań dotyczących Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 4 300 tys. zł. Pozostałe środki dotyczyły ulg w przejazdach PKP dla rodzin wielodzietnych.

W pozycji 34, na realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i zadań wynikających z ustawy „Za życiem", ujęto środki w wysokości 1 300 000 tys. zł. W trakcie roku, w wyniku nowelizacji, zostały zmienione do poziomu 1 000 000 tys. zł i całkowicie rozdysponowane. Pozycja 53 zwiększająca dział 855 (chodzi o dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej), w tej pozycji ujęto środki w wysokości 81 600 tys. zł – zostały rozdysponowane w 100%.

Na realizację ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3, pozycja 58, ujęto środki w wysokości 151 000 tys. zł. W trakcie roku, w wyniku nowelizacji, środki zostały również zmienione do poziomu 144 700 tys. zł. Na realizację ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, pozycja 77, ujęto środki w wysokości 1 400 000 tys. zł., które zostały w pełni rozdysponowane. Kolejna, 89 pozycja zwiększająca budżety wojewodów w tym zakresie – środki przeznaczono na realizację ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, dodatek wychowawczy i dodatek do zryczałtowanej kwoty, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny. Pozycja została wprowadzona w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej. Również w tej pozycji były zawarte środki przeznaczone na uzupełnienie wydatków w związku z ustawą o Karcie Dużej Rodziny. Zostały rozdysponowane środki w wysokości 316 700 tys. zł. Wydatki zawarte w tym dziale zostały przeznaczone na następujące pozycje: świadczenia wychowawcze – 23 800 000 tys. zł, świadczenia rodzinne i świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego – 12 300 000 tys. zł, opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne – 96 700 tys. zł i program „Maluch+".

Kolejny punkt dotyczy zadań w zakresie administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego poprzez ustawy. Chcę zauważyć, że środki ujęte w budżetach wojewodów przeznaczone były na dotacje celowe z zakresu administracji rządowej i innych zadań zlecanych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami. Dla gmin przeznaczono kwotę 36 400 000 tys. zł, dla powiatów – 452 300 tys. zł, natomiast dla samorządów wojewódzkich – 67 000 tys. zł. Środki były przeznaczone na zadania wynikające z powyższych działań.

Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania". Program został ustanowiony uchwałą Radą Ministrów, w roku 2017 realizowany był jeden z jego etapów. W ramach tego programu wsparcie uzyskują gminy realizujące zadania własne o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłków różnym osobom. Na realizację tego programu ogółem zaplanowano kwotę 550 000 tys. zł. Kwota podzielona była na części – budżety wojewodów oraz rezerwy celowe. Plan w tym zakresie został wykonany na poziomie 490 100 tys. zł. W ramach programu wsparcie uzyskało 1 000 291 osób, w tym 660 tys. dzieci. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa jest finansowany w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej. Na ten program w roku 2017 wydatkowano łącz-

nie kwotę 329 600 tys. zł. Zarówno w ramach budżetu państwa, jak i budżetu środków europejskich, łączna liczba otrzymujących pomoc żywnościową w roku 2017 wyniosła 1 000 365 osób. W ramach programu w 2017 r. zamówiono 67 tys. ton żywności w kategoriach przyjętych przez instytucje zarządzające.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Czy przedstawiciele Ministerstwa Finansów chcą jeszcze coś uzupełnić?

Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Państwa w Ministerstwie Finansów Piotr Dragańczuk:

Chcę uzupełnić informację dotyczącą pozycji 79 – zapewnienie środków na wypłatę i waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych, która była zaplanowana w wysokości 836 000 tys. zł.

Jak zostało wspomniane podczas omawiania części 73, ze względu na bardzo dobrą sytuację na rynku pracy i wpływy ze składek, środki z rezerwy uruchomiono w wysokości 280 000 tys. zł. Były związane z przeznaczeniem na finansowanie najniższej renty socjalnej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, która została podwyższona do kwoty 1000 zł. Za zgodą Komisji Finansów Publicznych została dokonana zmiana przeznaczenia rezerwy w pozostałej kwocie 540 000 tys. zł.

To są podstawowe informacje, jeżeli chodzi o wykonanie tej rezerwy.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Koreferat w tej części przedstawi pani przewodnicząca Urszula Rusecka.

Poseł Urszula Rusecka (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, bardzo dziękuję pani dyrektor za obszerne przedstawienie części budżetowej, zarówno w zakresie części 85 – budżety wojewodów, jak i części 83 – Rezerwy celowe.

Chcę podkreślić, że to był pierwszy rok funkcjonowania programu Rodzina 500+ i jak wynika z analizy poziomu wydatków z budżetu państwa na dofinansowanie zadań pomocy społecznej części 85, należy stwierdzić, iż zmniejszeniu uległy wydatki przekazane gminom z budżetu państwa na finansowanie wypłat zasiłków okresowych w części gwarantowanych. Spadek nastąpił o 16,5%. Natomiast, spadły również wydatki na finansowanie realizacji zadań wynikających z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" – o 5%. Ośrodki OPS podają, że przyczyną było wprowadzenie programu Rodzina 500+. Natomiast, wzrosły wydatki na świadczenia specjalistyczne z usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2017 r., w związku z przyjęciem przez Radę Ministrów programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem", wydatkowano środki z rezerwy celowej na rozwój sieci domów dla matek z małymi dziećmi i kobiet w ciąży, sieci ŚDS, w tym całodobowych w jednostkach już funkcjonujących. Wydatkowano również pieniądze na rozwój sieci mieszkań chronionych.

W związku z powyższym wnioskuję do Komisji o pozytywne zaopiniowanie tej części budżetowej.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Oddaję głos panu dyrektorowi a następnie pani poseł Augustynowskiej, bardzo proszę.

Dyrektor departamentu w NIK Jacek Szczerbiński:

Postaram się krótko powiedzieć.

Jeśli chodzi o część budżetową – Rezerwy celowe, nie zgłaszamy żadnych uwag. We wszystkich fragmentach rezerw celowych, o których była mowa (nie będę przytaczał numerów), środki były uruchomione prawidłowo, zgodnie z przeznaczeniem i realizowane zgodnie z planem. Nie zgłaszamy uwag we fragmentach dotyczących realizacji zadań związanych z właściwościami Wysokiej Komisji.

Jeśli chodzi o budżety wojewodów, zastrzeżenia są takie, jak co roku. Najwyższa Izba Kontroli nie dokonuje ogólnej oceny części 85, więc jest to suma jednostkowych ocen dotyczących poszczególnych wojewodów a nie całej części, ponieważ budżet wojewodów obejmuje wiele zadań, nie tylko z zakresu polityki społecznej.

W tym roku nastąpiła zmiana jakościowa, gdyż pojawił się nowy dział klasyfikacji budżetowej 855 – Rodzina, o co wnioskowaliśmy po kontroli koordynacji polityki rodzinnej w Polsce. Stało się, co można było przewidzieć – większość środków, zarówno w zakresie dochodów, jak i wydatków realizowanych przez budżet wojewodów, została przeniesiona automatycznie do działu 855 i tam jest realizowana, głównie ze względu na wypłatę świadczeń wychowawczych z programu Rodzina 500+, ale również z Funduszu Alimentacyjnego.

W związku z tym, chcę podkreślić jedną kwestię, nie odnosząc się do większych spraw: nadal odnotowujemy niepokojący wzrost zaległości z tytułu egzekucji środków od dłużników alimentacyjnych. W ciągu tylko jednego roku nastąpił wzrost o ponad 11% – z 9 300 000 tys. zł na prawie 10 500 000 tys. zł. To są nowe zaległości. Przy poprawie egzekucji, wprowadzeniu nowych mechanizmów egzekucji należności z tytułu zaległych środków od dłużników alimentacyjnych, między innymi możliwości ściągania z podatku dochodowego, pojawiają się nowe zaległości. W ciągu jednego roku urosły o ponad 1 000 000 tys. zł. Naszym zdaniem, sytuacja zaczyna być dramatyczna.

Jeśli chodzi o pozostałe kwestie dotyczące Norweskiego Mechanizmu Finansowego, nie zgłosiliśmy żadnych negatywnych ocen w tym zakresie. Jeśli chodzi o program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" w latach 2014-2020, w zeszłym roku, po rozmowie na posiedzeniu Komisji, kiedy stwierdziliśmy, że prawie 26% ośrodków pomocy społecznej nie uczestniczyło w programie dożywiania, odsetek białych plam w roku 2017 spadł do 15%, a według deklaracji do końca 2018 r. ma wynosić tylko 7%. Wyrażamy zadowolenie, iż zostało to objęte tym programem.

Jeśli chodzi o fundusze, które są wymieniane w porządku dziennym – Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego oraz Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, pierwszy z nich nie był objęty kontrolą budżetową NIK, więc nie wyrażaliśmy opinii w tej sprawie, natomiast drugi jest usytuowany obecnie, zgodnie z delegacją ustawową, w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i nie rozpoczął jeszcze funkcjonowania. Zatem, w wyniku kontroli KPRM nie sformułowaliśmy oceny tego funduszu.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Teraz pani poseł Augustynowska, bardzo proszę.

Poseł Joanna Augustynowska (PO):

Mam dwa krótkie pytania.

Pan z Ministerstwa Finansów powiedział, że w części 73 była nadwyżka. Część była przeznaczona na rentę socjalną a reszta na inne środki – pytanie: na jakie? Nie rozumiem, na co zostały przeksięgowane?

Drugie pytanie, do pani z ministerstwa, która mówiła o środkach dla wojewodów. Czy ma pani informacje, w jakiej wysokości zostały wypłacone nagrody, dodatkowe wynagrodzenia i premie dla wojewodów? Niestety, wojewodowie nie odpowiadają na nasze zapytania poselskie w wyznaczonym terminie.

W związku z powyższym, chcę, żeby pani udzieliła nam takich informacji. Jeżeli nie ma pani takich danych przy sobie, proszę o udzielenie odpowiedzi na piśmie.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Przyjmujemy, że odpowiedzi dla pani poseł będą przekazane na piśmie, czy tak?

Proszę uprzejmie.

Zastępca dyrektora departamentu w MF Piotr Dragańczuk:

Jak wspominałem, zgodnie z trzema opiniami Komisji Finansów Publicznych, nastąpiła zmiana przeznaczenia rezerwy celowej w kwocie ponad 540 000 tys. zł. Dla części 42 – Sprawy wewnętrzne, przede wszystkim w celu zapewnienia prawidłowej pracy Policji, Biura Ochrony Rządu oraz realizacji zadań przez Centrum Personalizacji Dokumentów – ponad 280 000 tys. zł. Dla części 45 – Sprawy zagraniczne, nadpłaty na program Europejskiego Banku Inwestycyjnego – 220 000 tys. zł oraz dla części 85 – Budżety wojewodów, w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań komend wojewódzkich, powiatowych Państwowych Straży Pożarnych – ponad 35 000 tys. zł. Również dla Państwowej Straży Pożarnej na sprzęt i wyposażenie – 6500 tys. zł

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Czy ktoś z pań i panów posłów jest przeciw pozytywnemu zaopiniowaniu wyżej wymienionych części budżetowych?

Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała wyżej wymienione części budżetowe.

Przechodzimy do planu finansowego…

Proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Bartosz Marczuk:

Chcę zapytać, do kogo było zaadresowane pytanie na temat nagród dla wojewodów?

Pani poseł usłyszała o wojewodach i pyta nas o te kwestie. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zleca wykonywanie swoich zadań przez wojewodów, przekazuje pieniądze do budżetów. Natomiast, działanie wojewodów nadzoruje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, więc warto ustalić, kto ma udzielić odpowiedzi.

Powtarzam: pieniądze na realizację odpowiednich zadań są kierowane przez budżety wojewodów, czyli przykładowo, 500+ wypłaca gmina, wcześniej Ministerstwo Finansów przelewa pieniądze do budżetów wojewodów a wojewodowie dysponują nimi, wedle zapotrzebowania.

Poseł Joanna Augustynowska (PO):

To jest jasne, pani ministrze, ale zadałam pytanie, czy w ramach tego budżetu są wypłacane nagrody, dodatkowe pensje itp.

Jeśli odpowiedź brzmi „nie", wystarczy to powiedzieć – i kropka.

Podsekretarz stanu w MRPiPS Bartosz Marczuk:

Chcę tylko wyjaśnić, kto może odpowiedzieć na pytanie dotyczące wynagrodzeń – to nie jest Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję, panie ministrze.

Wszyscy na sali zrozumieli, że budżet dotyczący wynagrodzeń wojewodów należy do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Bardzo proszę o spokój obie panie posłanki…

Przechodzimy do planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – referuje pani prezes Dorota Habich.

P.o. prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Dorota Habich:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, przychody PFRON w 2017 r. zostały zrealizowane na łączną kwotę 5 003 680 tys. zł, co stanowiło 101,85% planowanych środków, w tym wpłaty pracodawców na fundusz wyniosły 4 020 026 tys. zł, co stanowiło 101,6% planu. Natomiast, dotacje z budżetu państwa osiągnęły kwotę 742 756 tys. zł, tj. 99,43% planu, w tym na dofinansowanie niepełnosprawnych pracowników przeznaczono 716 860 tys. zł.

Na zrekompensowanie gminom 50% utraconych dochodów z tytułu zastosowania zwolnień dla pracodawców prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej, z tytułu podatków leśnego, rolnego i od czynności cywilno-prawnych, przeznaczono dotację w wysokości 25 830 tys. zł. Natomiast, dotacja celowa na finansowanie projektów współfinansowanych ze środków europejskich wyniosła 65 771 zł. Po stronie przychodów były jeszcze przelewy redystrybucyjne w wysokości 2 631 tys. zł, co stanowiło 168,8% planu. Pozostałe przychody zostały zrealizowane w kwocie 237 903 tys. zł, co stanowiło 120% planu.

Wydatki PFRON zostały zrealizowane w kwocie 5 022 267 tys. zł, co stanowiło 98,3% planu na 2017 r. Na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników, osób niepełnosprawnych wydatkowano kwotę 3 172 468 tys. zł, co stanowiło 99,92% planu. Przelewy redystrybucyjne na dofinansowanie zadań realizowanych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej przez samorządy wojewódzkie i powiatowe wyniosły 928 195 tys. zł, co stanowiło 99,8% planu. Na zadania zlecane organizacjom pozarządowym z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej wydatkowano 242 914 tys. zł, co stanowiło 98,35% planu. Z kolei, na programy służące rehabilitacji społecznej i zawodowej, zatwierdzone przez radę nadzorczą, wydatkowano 120 987 tys. zł, co stanowiło 93,13% planu. Na refundację składek na ubezpieczenia społeczne wydatkowano 99 725 tys. zł, co stanowi 96,82% planu. Na zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zwolnień dla zakładów pracy chronionej i zakładów aktywności zawodowej z tytułu podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego, oraz czynności cywilno-prawnych wydatkowano kwotę 51 661 tys. zł, co stanowiło 90% planu.

Jeśli chodzi o bieżące wydatki inwestycyjne własne, zrealizowano je ogółem w kwocie 295 057 tys. zł, co stanowiło 90,9% planu, w tym na koszty bieżącej działalności funduszu wraz z amortyzacją wydatkowano 121 481 tys. zł. Natomiast, na koszty związane z odpisami aktualizującymi wartość należności z tytułu wpłat od pracodawców wydatkowano kwotę 173 058 tys. zł. Jeśli chodzi o wydatki na projekty współfinansowane ze środków europejskich, wydatkowano 517 tys. zł, co stanowiło 23% planu. Są to koszty projektu systemu wsparcia, finansowanego ze środków PFRON, który jest realizowany w ramach programu operacyjnego Polska Cyfrowa. Stan funduszu na koniec roku wyniósł 496 590 tys. zł, w tym środki pieniężne w kwocie 409 045 tys. zł.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję pani prezes.

Koreferat w tym temacie przedstawi pani poseł Bernadeta Krynicka.

Poseł Bernadeta Krynicka (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, po wysłuchaniu sprawozdania pani Doroty Habich, prezes PFRON, oraz po zapoznaniu się z materiałem dostarczonym dla członków Komisji, stwierdzam, że polityka przychodowa i wydatki były prowadzone zgodnie z przyjętym planem finansowym. Zrealizowane przychody były wyższe o 1,85% od planowanej kwoty. Przychody pochodziły głównie z obowiązkowych wpłat na fundusz od pracodawców i były wyższe o 6,4% niż w poprzednim roku, co miało związek ze zmianą przepisów dotyczących wpłat pracodawców oraz ze wzrostem zatrudnienia, tj. 80,34% przychodów ogółem, natomiast wykonanie kosztów PFRON było wyższe o 5,97% niż w roku 2016. Wydatki były prowadzone racjonalnie.

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, wnioskuję o pozytywne zaopiniowanie tej części budżetu.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Najwyższa Izba Kontroli, bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor departamentu w NIK Jacek Szczerbiński:

Pani przewodnicząca, jest ze mną obecny pan Łukasz Robert, wicedyrektor delegatury w Rzeszowie, która przeprowadzała kontrolę – chciałbym, aby on wyraził opinię.

Wicedyrektor Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie Łukasz Robert:

Dziękuję.

Pani przewodnicząca, rzeczywiście, w tym roku kontrolę planu finansowego PFRON przeprowadzała Delegatura NIK w Rzeszowie.

Oceniliśmy pozytywnie wykonanie planu finansowego, zarówno w zakresie planowania i realizacji przychodów funduszu, jak i wykonania kosztów. Pani prezes przedstawiła szczegółowo kwoty na realizacje poszczególnych zadań.

Jednym zdaniem, tytułem uzupełnienia powiem, że ponad 93% ogółu kosztów dotyczyło realizacji zadań ustawowych. Stąd największa pozycja, tj. 63,4% ogółu wydatków, to dofinansowanie wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych. Drugi pod względem wielkości udział procentowy to przelewy redystrybucyjne, które wyniósł 18,6% ogółu wydatków.

Szanowni państwo, w naszych materiałach zwracaliśmy uwagę na dwie sprawy. Jeśli chodzi o wykonanie kosztów własnych funduszu, zauważyliśmy, że w tym roku miały miejsce wydatki na tzw. karty podarunkowe dla pracowników funduszu. W naszej ocenie miały one charakter dodatkowego wynagrodzenia, ale były wydatkowane obok środków przewidzianych w planie funduszu wynagrodzeń. To było nieco ponad 3000 tys. zł. Podobna sytuacja, w mniejszej skali, dotyczyła finansowania dodatkowych usług zdrowotnych, ponad te, które pracodawca jest zobowiązany wykonać w ramach swoich obowiązków wynikających z Kodeksu pracy – prosiliśmy o zaniechanie takich praktyk.

Zwracaliśmy również uwagę (to nie są nieprawidłowości a jedynie uwagi) co do wysokich kosztów serwisu pogwarancyjnego oraz asysty technicznej sprzętu komputerowego, a także kosztów utrzymania systemu SODiR. Są to znane sprawy. W tych aspektach fundusz podjął działania zmierzające do zmniejszenia kosztów, ale wskazujemy, że jest jeszcze sporo do zrobienia.

Podkreślam, że ocena była pozytywna, zarówno w zakresie kosztów, jak i przychodów a stwierdzone nieprawidłowości nie wpłynęły na obniżenie oceny.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa posłów chce zabrać głos?

Nie słyszę.

Czy ktoś jest przeciwko pozytywnemu zaopiniowaniu wyżej wymienionej części budżetowej?

Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową dotyczącą planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Pozostaje nam wybór posła, który będzie reprezentował naszą Komisję na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Proponuję, żeby została nim pani poseł Elżbieta Duda. Czy pani poseł się zgadza?

Dziękuję.

Czy ktoś jest przeciw?

Nie słyszę, dziękuję.

Stwierdzam, że zakończyliśmy realizację dzisiejszego posiedzenia Komisji. Wszystkim państwu bardzo dziękuję.